

Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 5/2024

Dyrektora Powiatowego Zespołu Wychowania i Kształcenia w Puławach z dnia 12 czerwca 2024 roku

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

W

POWIATOWYM ZESPOLE WYCHOWANIA

i KSZTAŁCENIA W PUŁAWACH

D Y R E K T O R

M. Koziol
mgr Mirosław Koziol

.....
podpis Dyrektora PZW i K

Spis treści

INFORMACJE OGÓLNE.....	4
ROZDZIAŁ I DEFINICJE I PODSTAWY PRAWNE	4
ROZDZIAŁ II ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY MAŁOLETNIM A PERSONELEM ORAZ ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE WOBEC MAŁOLETNICH ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM POTRZEB MAŁOLETNICH Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ ORAZ MAŁOLETNICH ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI	9
ROZDZIAŁ III ZASADY I PROCEDURA PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA LUB POSIADANIA INFORMACJI O KRZYWDZENIU MAŁOLETNIEGO	12
PLAN POMOCY MAŁOLETNIEMU	17
ROZDZIAŁ IV PROCEDURY I OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA SKŁADANIE ZAWIADOMIEŃ O PODEJRZENIU POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA NA SZKODĘ MAŁOLETNIEGO ORAZ ZAWIADAMIANIE SĄDU OPIEKUŃCZEGO.....	18
ROZDZIAŁ V PROCEDURY I OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA WSZCZYNANIE PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY” ORAZ OBOWIĄZKI PZWIK W TYM OBSZARZE.....	18
ROZDZIAŁ VI ZAKRES KOMPETENCJI OSOBY ODPOWIEDZIALNEJ ZA PRZYGOTOWANIE PERSONELU PZWIK DO STOSOWANIA STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNICH, ZASADY PRZYGOTOWANIA PERSONELU DO ICH STOSOWANIA ORAZ SPOSÓB DOKUMENTOWANIA PODEJMOWANYCH CZYNNOŚCI	19
ROZDZIAŁ VII ZASADY I SPOSÓB UDOSTĘPNIANIA RODZICOM ALBO OPIEKUNOM PRAWNYM LUB FAKTYCZNYM ORAZ MAŁOLETNIM STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNICH DO ZAZNAJOMIENIA SIĘ Z NIMI I ICH STOSOWANIA.....	20
ROZDZIAŁ VIII OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA PRZYJMOWANIE ZGŁOSZEŃ O ZDARZENIACH ZAGRAŻAJĄCYCH MAŁOLETNIEMU I UDZIELANIU MU WSPARCIA	20

ROZDZIAŁ IX SPOSÓB DOKUMENTOWANIA I ZASADY PRZECHOWYWANIA UJAWNIONYCH LUB ZGŁOSZONYCH INCYDENTÓW LUB ZDARZEŃ ZAGRAŻAJĄCYCH DOBRU MAŁOLETNIEGO.....	21
ROZDZIAŁ X WYMOGI DOTYCZĄCE BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIAMI, A W SZCZEGÓLNOŚCI ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE	21
ROZDZIAŁ XI PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU AGRESYWNEGO ZACHOWANIA MAŁOLETNIEGO	22
ROZDZIAŁ XII ZASADY KORZYSTANIA Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH Z DOSTĘPEM DO SIECI INTERNET.....	23
ROZDZIAŁ XIII PROCEDURY OCHRONY MAŁOLETNICH PRZED TREŚCIAMI SZKODLIWYMI I ZAGROŻENIAMI W SIECI INTERNET ORAZ UTRWALONYMI W INNEJ FORMIE	24
ROZDZIAŁ XIV OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH I WIZERUNKU MAŁOLETNIEGO.....	24
ROZDZIAŁ XV PROCEDURA WERYFIKACJI PRZYSZŁEGO PERSONELU	26
ROZDZIAŁ XVI MONITORING STOSOWANIA PROCEDUR- STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH ORAZ ZASADY ICH PRZEGLĄDU I AKTUALIZACJI.....	29
ROZDZIAŁ XVII PRZEPISY KOŃCOWE	30
ROZDZIAŁ XVIII WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW	30

Informacje ogólne

Podstawową normą obowiązującą w **Powiatowym Zespole Wychowania i Kształcenia w Puławach** jest zasada równego traktowania, która opiera się na zapewnieniu wszystkim małoletnim dostępu do edukacji w poszanowaniu ich praw ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb małoletnich niepełnosprawnych oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

W związku z wejściem w życie art. 7 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606), w ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.) wprowadzono rozdział 4b „Standardy ochrony małoletnich”.

W trosce o dobro małoletnich oraz realizując obowiązek prawny **Dyrektor PZWIK w Puławach** zwanej w dalszej części dokumentu jako „Placówka” w dniu 12 czerwca 2024 roku wprowadza standardy ochrony małoletnich mające na celu szeroko pojętą ochronę małoletnich oraz wypełnienie obowiązków prawnych.

Standardy ochrony małoletnich to zbiór zasad, które stawiają ochronę małoletniego w centrum działań i wartości Placówki i tym samym pomagają tworzyć bezpieczne, wolne od przemocy i przyjazne dla małoletnich środowisko. Małoletni mogą zostać pokrzywdzeni każdym rodzajem przestępstwa, jednak najczęściej w kontekście przestępczości na szkodę małoletnich wskazuje się na przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, wolności seksualnej i obyczajności, przeciwko rodzinie i opiece, czci i nietykalności cielesnej oraz przestępstwa przeciwko wolności.

Rozdział I

Definicje i podstawy prawne

§ 1

1. **Małoletni** - należy przez to rozumieć osobę, która nie ukończyła 18 roku życia lub uzyskała pełnoletność (wyjątek stanowi kobieta, która za zezwoleniem sądu wstąpi w związek małżeński po ukończeniu 16 lat) - art.10 § 1 i 2 kodeksu cywilnego w niniejszym dokumencie jako małoletnich należy rozumieć uczniów i wychowanków **Powiatowego Zespołu Wychowania i Kształcenia w Puławach**.
2. **Placówka, PZWIK** – należy przez to rozumieć **Powiatowy Zespół Wychowania i Kształcenia w Puławach**.
3. **Dyrektor** – należy przez to rozumieć **Dyrektora Powiatowego Zespołu Wychowania i Kształcenia w Puławach**.
4. **Personel** - należy przez to rozumieć ogół osób zatrudnionych w **Powiatowym Zespole Wychowania i Kształcenia w Puławach** bez względu na formę zatrudnienia (umowa o pracę, umowy cywilnoprawne, wolontariat, staż, praktyka) zwany w dalszej części dokumentu

„personalem Placówki”, jak również wszystkie inne osoby, które z racji pełnionych funkcji lub wykonywanych zadań mają lub mogą mieć kontakt z małoletnimi uczniami oraz wychowankami.

5. **Pracownicy** – należy przez to rozumieć osoby zatrudnione w **Powiatowym Zespole Wychowania i Kształcenia w Puławach** na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło, umowy zlecenia.
6. **Wychowawcy** – należy przez to rozumieć nauczycieli-wychowawców.
7. **Opiekun prawny** – przedstawiciel ustawowy dziecka, rodzic/opiekun prawny.
8. **Przemoc wobec małoletnich** - należy przez to rozumieć stosowanie kar cielesnych, zadawanie cierpień psychicznych bądź świadome i umyślne działanie lub zaniechanie wykorzystujące dominującą pozycję osoby stosującej przemoc np. przewaga fizyczna, psychiczna. Przemocą jest także niewywiązywanie się z opieki nad małoletnim, które ma konsekwencje dla jego zdrowia fizycznego lub psychicznego, a ponadto jest nią również celowe zaniechanie działań, które mogłyby zapobiec krzywdzie małoletniego.
9. **Przemoc domowa** – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:
 - 1) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia;
 - 2) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną;
 - 3) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę;
 - 4) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej;
 - 5) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.
10. **Wykorzystywanie seksualne małoletniego** - należy przez to rozumieć włączenie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub do której z pewnością nie dojrzał rozwojowo i nie może się na nią zgodzić w ważny prawnie sposób. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia w sytuacji, gdy taka aktywność wystąpi między dorosłym a małoletnim lub małoletnim a innym małoletnim, zwłaszcza jeżeli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Celem tej aktywności jest zaspokojenie potrzeb innej osoby.
Aktywność seksualna może dotyczyć:
 - 1) namawiania lub zmuszania małoletniego do angażowania się w czynności seksualne;

- 2) wykorzystywania małoletniego do prostytucji lub innych prawnie zakazanych praktyk o charakterze seksualnym;
 - 3) wykorzystywania małoletniego do produkcji materiałów lub przedstawień o charakterze pornograficznym.
11. **Cyberprzemoc** - należy przez to rozumieć różne akty przemocy popełnione, nasilone lub wspomagane za pomocą systemów teleinformatycznych i telekomunikacyjnych, takich jak telefony komórkowe, Internet, media/serwisy społecznościowe, gry komputerowe online i inne komunikatory.
 12. **Dane osobowe** – należy przez to rozumieć informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej („osobie, której dane dotyczą”); możliwa do zidentyfikowania osoba fizyczna to osoba, którą można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować, w szczególności na podstawie identyfikatora takiego jak imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy lub jeden bądź kilka szczególnych czynników określających fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej.
 13. **Dyskryminacja** - (łac. discrimino – rozróżniam) - należy przez to rozumieć sposób traktowania osób, które ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, religię, wyznanie, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną znajdują się w położeniu mniej korzystnym niż inne osoby w porównywalnej sytuacji.

§ 2

1. Standardy ochrony małoletnich są dokumentem **Powiatowego Zespołu Wychowania i Kształcenia w Puławach** opisującym procedury ochrony małoletnich stosowane przez Placówkę w celu spełnienia wymagań wynikających z:
 - 1) ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich” – art. 7 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606);
 - 2) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.);
 - 3) ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 ze zm.);
 - 4) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).

§ 3

1. W **Powiatowym Zespole Wychowania i Kształcenia w Puławach** w pełni przestrzegane są prawa małoletnich obejmujące w szczególności:
 - 1) prawną i faktyczną ochronę życia;

- 2) zaspokojenie niezbędnych potrzeb koniecznych do właściwej egzystencji fizycznej z uwzględnieniem potrzeb małoletnich niepełnosprawnych oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
 - 3) wolność sumienia;
 - 4) wolność myśli;
 - 5) wolność wyznania;
 - 6) umożliwienie rozwoju osobistego;
 - 7) utrzymywanie relacji społecznych;
 - 8) szacunek i uznanie ze strony innych.
2. Prawa, o których mowa w ust. 1 są prawami niezbywalnymi, natomiast ich ograniczenie może wynikać wyłącznie z norm prawnych oraz orzeczeń sądów powszechnych.

§ 4

1. Personel posiada wystarczającą wiedzę pozwalającą na prawidłowe wykrywanie, rozpoznawanie oraz reagowanie na podejrzenie lub fakt krzywdzenia małoletnich lub czynników ryzyka występujących w tym obszarze.
2. Personel posiada obowiązek reagowania na przypadki, w których istnieje uzasadnione podejrzenie faktu krzywdzenia małoletniego.
 - 1) Role poszczególnych osób w Placówce w obszarze przeciwdziałania krzywdzeniu małoletnich:
 - a) personel Placówki - podczas wykonywanej pracy może zaobserwować fizyczne ślady krzywdzenia na ciele małoletniego; szczególną uwagę powinien zwrócić na widoczne na ciele małoletniego obrażenia takie jak m.in. ślady pobicia, siniaki, rany itp., których pochodzenie jest trudne do wyjaśnienia, a małoletni pytany o nie – podaje niewiarygodne, niespójne czy wręcz niemożliwe powody ich powstania; wykazywanie przez małoletniego oznak bólu podczas zajęć, w tym związanych z aktywnością fizyczną, widoczna jego niechęć do udziału w takich zajęciach lub/oraz przebiegania się przed nimi,
 - b) pedagog, psycholog - zbiera informacje o sytuacji szkolnej i rodzinnej małoletniego i poddaje je starannej analizie oraz prowadzi działania zmierzające do pomocy małoletniemu na terenie Placówki; za wiedzą i na polecenie Dyrektora PZWIK może współpracować z sądami, kuratorem sądowym, policją/dzielnicy, poradniami i ośrodkami oraz innymi podmiotami wspierającymi Placówkę w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, dydaktycznych, opiekuńczych. Ponadto, poddaje analizie czynniki ryzyka świadczące o stosowaniu przemocy wobec małoletniego lub całkowicie ją wykluczające, na podstawie danych zebranych od:
 - personelu Placówki;

- małoletniego;
 - rodziców/opiekunów prawnych małoletniego;
- c) nauczyciele i wychowawcy – w trakcie bieżącej pracy obserwują małoletnich także pod kątem skutków ich krzywdzenia; kontaktują się z zatrudnionymi w Placówce pedagogiem/psychologiem. W sytuacji podjęcia informacji o krzywdzeniu małoletniego natychmiast zawiadamiają Dyrektora PZWiK lub osobie zastępującej Dyrektora podczas nieobecności, przekazując informacje o swoich wnioskach oraz obserwacjach małoletniego; wychowawca udziela małoletniemu wsparcia na każdym etapie postępowania,
- d) obszar dokumentacyjny – obejmuje dokumentację PZWiK wraz z zawartymi w niej informacjami dotyczącymi kontaktów z rodzicami, absencji małoletniego, jego zachowania w placówce oraz postępów w nauce, postępów ogólnorozwojowych oraz edukacyjnych,
- e) w przypadku zaistnienia zdarzenia, w którym osobą krzywdzącą jest osoba wchodząca w skład personelu – wymagane jest sporządzenie notatki służbowej dokumentującej okoliczności zdarzenia oraz przekazanie jej niezwłocznie Dyrektorowi PZWiK;
- 2) Dyrektor reprezentuje PZWiK na zewnątrz w sprawach związanych z ochroną małoletnich; zatwierdza i podpisuje dokumentację służbową w ww. obszarze oraz w sposób oficjalny występuje do ośrodka pomocy społecznej, sądu rodzinnego oraz organów ścigania (prokuratury, policji) w związku z zagrożeniem krzywdzenia małoletniego; jest uprawniony do złożenia zażalenia na postanowienie prokuratury o odmowie wszczęcia śledztwa w zakresie podejrzenia stosowania przemocy wobec małoletniego; podpisuje porozumienia z innymi instytucjami w zakresie współpracy interdyscyplinarnej; w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa, jest zobowiązany do udzielenia skrzywdzonemu małoletniemu pomocy psychologicznej, która ma służyć poprawie sytuacji małoletniego oraz osób dla niego najbliższych, a ponadto podejmuje działania polegające na:
- a) poinformowaniu o sytuacji wychowawcy klasy, do której uczęszcza pokrzywdzony małoletni, pedagoga, psychologa oraz rodziców/opiekunów prawnych małoletniego,
 - b) równoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa w obszarze psychicznym i fizycznym pozostałym małoletnim oraz personelowi;
- 3) W momencie zdiagnozowania czynników ryzyka, personel PZWiK podejmuje we współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi małoletniego czynności zgodne z przyjętymi procedurami, przekazując niezbędną wiedzę na temat bieżącej oferty wsparcia;
- 4) Personel PZWiK podejmuje działania mające na celu zmotywowanie rodziców/opiekunów prawnych do szukania dla siebie pomocy oraz wsparcia;

- 5) Personel PZWiK w sposób bieżący monitoruje sytuację i stan małoletniego;
- 6) Personel PZWiK posiada wystarczającą wiedzę, stosuje oraz egzekwuje zasady ustalonych w placówce bezpiecznych relacji małoletni - małoletni, personel - małoletni.

Rozdział II

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem oraz zachowania niedozwolone wobec małoletnich ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb małoletnich z niepełnosprawnością oraz małoletnich ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

§ 5

1. W ramach przyjętych standardów ochrony małoletnich określone zostają bezpieczne relacje między małoletnim a personelem, ze szczególnym uwzględnieniem zachowań niedozwolonych wobec małoletnich.
2. W bezpośrednim kontakcie z małoletnim, personel zapewnia mu poczucie komfortu psychicznego i bezpieczeństwa; uważnie obserwuje jego zachowanie i zauważa potrzeby; stosuje wobec małoletniego kulturę słowa; dostosowuje język komunikacji do jego wieku i możliwości psychospołecznych; z uwagą słucha komunikatów małoletniego i zapewnia mu swobodę wypowiedzi; przy ocenie sytuacji/zdarzenia z udziałem małoletniego nie formułuje własnych opinii, nie opiera się na osobistych odczuciach lub wrażeniach, a tylko i wyłącznie na faktach.
3. Personel zobowiązany jest do zachowania poufności informacji uzyskanych w związku z wykonywaną pracą lub pełnioną funkcją dotyczących zdrowia, potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych i innych informacji wrażliwych z punktu widzenia małoletnich uczniów/wychowanków i/lub ich rodziców/opiekunów prawnych.
4. W przypadku powzięcia informacji o skrzywdzeniu psychicznym i/lub fizycznym małoletniego, personel zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności i wyczucia w kontaktach z nim oraz wykazania dla niego odpowiedniego poziomu zrozumienia i empatii.
5. Pełna ochrona prawna przed każdą formą przemocy i wykorzystania przysługuje wszystkim małoletnim w PZWiK.
6. Personel przestrzega zasad równego traktowania wszystkich małoletnich w placówce.
7. Wychowawcy i nauczyciele są zobowiązani do przeciwdziałania naruszeniu zasady równego traktowania w obszarze aktywnego udziału małoletnich w wydarzeniach i przedsięwzięciach organizowanych przez PZWiK takich jak zajęcia kulturalne, sportowe, zajęcia dodatkowe oraz wycieczki.
8. W obszarach zadaniowych, osoba prowadząca zajęcia rozwija aktywność małoletniego i nie hamuje jej poprzez m.in. poniżanie, zawstydzanie, krytykowanie, obrażanie, lekceważenie, obojętność, itp. zachowania.

9. Dyrektor PZWiK ma obowiązek stanowczego reagowania na różnego rodzaju przejawy dyskryminacji oraz mowę nienawiści.
10. W związku z przyjętą procedurą, personel zobowiązany jest zgłaszać do Dyrektora PZWiK wszelkie zachowania zagrażające małoletnim.
11. W PZWiK zabronione jest/są m.in.:
 - 1) stosowanie kar naruszających nietykalność cielesną czy też godność osobistą małoletnich;
 - 2) szykanowanie małoletnich;
 - 3) znęcanie się nad małoletnimi w obszarze psychicznym i fizycznym;
 - 4) zachowania wobec małoletnich, które wyczerpywałyby znamiona przemoc psychicznej, w tym takie jak m.in.: upokarzanie, poniżanie, ośmieszanie, lekceważenie, zawstydzanie, używanie wyzwisk, obraźliwych komentarzy, brak uwagi i właściwego wsparcia małoletnich, zaniechania lub zaniedbania; stawianie wobec nich oczekiwań i wymagań, którym nie są w stanie sprostać ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb małoletnich niepełnosprawnych oraz małoletnich ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
 - 5) używanie wobec małoletnich wulgarnych słów, niestosownych żartów, obraźliwych gestów;
 - 6) wypowiadanie wobec małoletnich treści o wydźwięku seksualnym, udostępnianie im materiałów o charakterze pornograficznym, składanie propozycji o charakterze seksualnym, nawiązywanie z nimi zabronionej prawem relacji (seksualnej);
 - 7) proponowanie, częstowanie alkoholem, wyrobami tytoniowymi i innymi używkami.
12. Małoletnim przysługuje prawo do prywatności. Zachowania naruszające to prawo są zabronione, przy czym jednak jeżeli sytuacja szczególna wymaga odstąpienia od tego prawa musi być ona każdorazowo uzasadniona, a małoletni niezwłocznie o niej poinformowany.
13. Małoletni podlegają pełnej ochronie w toaletach, szatniach oraz przebieralniach. Bezwzględnie zabronione jest nagrywanie oraz fotografowanie małoletnich we wskazanych miejscach.
14. Respektowanie zasad dotyczących zakazów, o których mowa powyżej musi być w pełni przestrzegane i nadzorowane przez wszystkie osoby, które podlegają tym zasadom.
15. W celu powstrzymania i wyeliminowania agresywnego zachowania, które zagraża życiu, zdrowiu lub bezpieczeństwu małoletnich i innych osób, personel może podjąć działania w obronie koniecznej w zakresie niezbędnym do opanowania sytuacji. Reakcja personelu powinna być adekwatna do stopnia agresywnego zachowania.
16. W przypadku bezpośredniego kontaktu personelu placówki z małoletnim należy przestrzegać poszanowania jego godności i intymności; kontakt fizyczny z małoletnim nigdy nie może mieć charakteru niejawnego bądź ukrywanego, zabronione jest dotykanie małoletniego w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany.

§ 6

1. Personel PZWiK, a w szczególności nauczyciele i wychowawcy zobowiązani są do bezwzględnego zgłaszania Dyrektorowi PZWiK celem podjęcia odpowiednich działań, zaobserwowanych i **często powtarzających** się zachowań u małoletnich, polegających m.in. na:

- 1) nienawiązywaniu przez małoletniego kontaktu z rówieśnikami; izolowaniu się od innych małoletnich; widocznym u małoletniego niepokojem, rozdrażnieniem; zauważalnych stanach lękowych oraz powtarzających się dolegliwościach somatycznych typu bóle brzucha, głowy, mdłości; sprawianiu przez małoletniego wrażenia smutnego, apatycznego, wycofanego, uległego, przestraszonego, płaczliwości lub nadpobudliwości małoletniego, wykazywaniu przez małoletniego zachowań agresywnych/autoagresywnych;
- 2) zaniedbaniu małoletniego np. poprzez widoczne u niego oznaki głodu, brak higieny osobistej, brak regularnego zmieniania ubrań/butów bądź ich nieodpowiedni dobór do warunków pogodowych;
- 3) dokonywaniu na terenie PZWiK kradzieży jedzenia, pieniędzy, innych przedmiotów;
- 4) widocznych na ciele małoletniego obrażeniach takich jak m.in. ślady pobicia, zadrapania, siniaki, stłuczenia, zbita, rany itp., których pochodzenie jest trudne do wyjaśnienia, a małoletni pytany o nie – podaje niewiarygodne, niespójne czy wręcz niemożliwe powody ich powstania, a ponadto objawach sugerujących obrażenia fizyczne np. utykanie na dolną kończynę, brak ruchomości górnej kończyny co uniemożliwia małoletniemu aktywne uczestnictwo w zajęciach wychowania fizycznego;
- 5) widocznym strachu małoletniego przed powrotem do domu, unikaniem przez niego rozmów na temat jego rodziny albo inicjowaniem rozmów o przemocy; ucieczkach z domu;
- 6) zauważeniu niepokojących zachowań w relacjach rodzic/opiekun prawny - małoletni m.in. agresywnego zachowania wobec małoletniego, wyrażania się o nim w negatywny i deprecjonujący sposób, lekceważenia go i jego potrzeb itp.
- 7) nadmiernym zainteresowaniu małoletniego treściami pornograficznymi, widocznym jego rozbudzeniu seksualnym nie stosownie do wieku (przejawiającym się m.in. w rozmowach, zachowaniu, pracach szkolnych gdzie pojawiają się motywy seksualne).

Rozdział III

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

§7

1. Procedura podejmowanej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez personel PZWiK.

- 1) W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu małoletniego lub uzasadnionego podejrzenia krzywdzenia, osoba z personelu placówki, która powzięła informację o krzywdzeniu małoletniego sporządza notatkę służbową opisującą okoliczności zdarzenia i przekazuje ją Dyrektorowi PZWiK, a w razie jego nieobecności osobie wyznaczonej do zastępstwa;
- 2) Dyrektor PZWiK weryfikuje otrzymane informacje i podejmuje odpowiednie działania zgodne z poniższymi wariantami:

I. gdy małoletni doświadcza przemocy psychicznej w formie m.in. krzyku, wyzywania, ośmieszających lub nieodpowiednich komentarzy, upokarzania, grożenia, dyskryminacji, poniżania itp. przejawów przemocy należy:

- a) odseparować osobę podejrzaną o krzywdzenie od małoletniego i zadbać o jego bezpieczeństwo,
- b) przeprowadzić rozmowę dyscyplinującą z osobą podejrzaną o krzywdzenie małoletniego mającą na celu ustalenie przyczyn zaistniałej sytuacji i zobowiązać do zaprzestania tego działania,
- c) sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie,
- d) w przypadku braku poprawy - podjąć czynności o charakterze dyscyplinarnym i zakończyć współpracę z osobą krzywdzącą małoletniego.

II. gdy małoletni doświadcza przemocy fizycznej, w tym m. in. ciągnięcia za uszy, ciągnięcia za włosy, szarpania, popychania, szturchania, klapsów, bicia itp. przejawów przemocy należy:

- a) niezwłocznie odseparować osobę podejrzaną o krzywdzenie małoletniego od małoletniego i zadbać o jego bezpieczeństwo,
- b) sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie,
- c) podjąć czynności o charakterze dyscyplinarnym i zakończyć współpracę z osobą krzywdzącą małoletniego.

III. gdy małoletni doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu i/lub zagrożeniem jego życia należy:

- a) niezwłocznie odseparować osobę podejrzaną od małoletniego i zadbać o jego bezpieczeństwo,
- b) zorganizować udzielenie pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy medycznej, lub/oraz udzielić mu pomocy psychologicznej,
- c) sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie,
- d) niezwłocznie powiadomić organy ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- e) podjąć czynności o charakterze dyscyplinarnym i zakończyć współpracę z osobą krzywdzącą małoletniego.

IV. gdy małoletni zostanie wykorzystany seksualnie należy:

- a) niezwłocznie odseparować osobę podejrzaną od małoletniego i zadbać o jego bezpieczeństwo,
- b) udzielić pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy psychologicznej lub/oraz zorganizować udzielenie mu pomocy medycznej,
- c) sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie,
- d) niezwłocznie powiadomić organy ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- e) podjąć czynności o charakterze dyscyplinarnym i zakończyć współpracę z osobą krzywdzącą małoletniego.

2. Procedura podejmowanej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez osobę nieletnią (nie ukończyła 17 roku życia):

- 1) W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu małoletniego lub uzasadnionego podejrzenia, personel PZWIK sporządza notatkę służbową opisującą okoliczności zdarzenia i przekazuje ją Dyrektorowi, a w razie jego nieobecności osobie wyznaczonej do zastępstwa;
- 2) Dyrektor PZWIK weryfikuje uzyskane informacje i podejmuje stosowne działania zgodne z poniższymi wariantami:

I. gdy małoletni doświadcza przemocy psychicznej od osoby nieletniej w formie m.in. krzyku, wyzywania, ośmieszających komentarzy, upokarzania, grożenia, dyskryminacji, poniżania itp. przejawów przemocy należy:

- a) niezwłocznie odseparować osobę nieletnią od małoletniego i zadbać o bezpieczeństwo pokrzywdzonego małoletniego,
- b) przeprowadzić rozmowę z małoletnimi biorącymi udział w zdarzeniu oraz jego świadkami w celu wyjaśnienia przyczyn powstania konfliktu,

- c) po wyjaśnieniu przyczyn konfliktu – ustalić sposób jego rozwiązania (sposobami rozwiązania konfliktu mogą być w zależności od jego rodzaju i skali – rozmowa z uczniami/wychowankami lub wdrożenie kontraktu rówieśniczego), a następnie monitorować wzajemne relację pomiędzy stronami konfliktu,
- d) przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi osoby nieletniej - sprawcy krzywdzenia,
- e) przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi krzywdzonego małoletniego,
- f) sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie,
- g) opracować zindywidualizowane plany naprawcze dla pokrzywdzonego małoletniego oraz nieletniego sprawcy,
- h) w przypadku powtarzającej się i nasilającej przemocy - Dyrektor PZWiK może powiadomić właściwy miejscowo sąd rejonowy (wydział rodzinny i nieletnich).

II. gdy małoletni doświadcza przemocy fizycznej, w tym m. in. ciągnięcia za uszy, ciągnięcia za włosy, szarpania, popychania, szturchania, bicia, duszenia, kopania itp. przejawów przemocy należy:

- a) niezwłocznie odseparować osobę nieletnią od małoletniego i zadbać o bezpieczeństwo pokrzywdzonego małoletniego,
- b) przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi nieletniego sprawcy krzywdzenia,
- c) sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie,
- d) opracować zindywidualizowane plany naprawcze dla pokrzywdzonego małoletniego oraz nieletniego sprawcy,
- e) w przypadku powtarzającej się i nasilającej przemocy - Dyrektor PZWiK może powiadomić właściwy miejscowo sąd rejonowy (wydział rodzinny i nieletnich).

III. gdy małoletni doznaje ze strony osoby nieletniej przemocy, która skutkuje uszczerbkiem na zdrowiu i/lub zagrożeniem jego życia należy:

- a) niezwłocznie odseparować osobę nieletnią od małoletniego i zadbać bezpieczeństwo pokrzywdzonego małoletniego,
- b) zorganizować udzielenie pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy medycznej lub/oraz udzielić mu pomocy psychologicznej,
- c) przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi osoby nieletniej - sprawcy krzywdzenia,

- d) przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi krzywdzonego małoletniego;
- e) koniecznym jest sporządzenie - na zaistniałą okoliczność - notatki służbowej w pełni opisującej zdarzenie,
- f) jednocześnie Dyrektor PZWik powiadamia właściwy miejscowo sąd rejonowy (wydział rodzinny i nieletnich) i/lub organy ścigania.

IV. gdy małoletni zostaje wykorzystany seksualnie należy:

- a) niezwłocznie odseparować osobę nieletnią od małoletniego i zadbać o bezpieczeństwo pokrzywdzonego małoletniego,
- b) udzielić pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy psychologicznej lub/oraz zorganizować udzielenie mu pomocy medycznej,
- c) przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi osoby nieletniej - sprawcy krzywdzenia,
- d) przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi krzywdzonego małoletniego,
- e) koniecznym jest sporządzenie - na zaistniałą okoliczność - notatki służbowej w pełni opisującej zdarzenie,
- f) jednocześnie Dyrektor PZWik powiadamia właściwy miejscowo sąd rejonowy (wydział rodzinny i nieletnich) i/lub organy ścigania.

3. Procedura podejmowanej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez rodzica lub opiekuna prawnego:

I. gdy małoletni jest zaniedbany i istnieje ryzyko dysfunkcji rodziców/opiekunów prawnych należy:

- a) zadbać o bezpieczeństwo małoletniego,
- b) przeprowadzić rozmowę z rodzicem/opiekunem prawnym lub rodzicami/opiekunami prawnymi wskazując możliwość uzyskania pomocy psychologicznej oraz materialnej,
- c) udokumentować przeprowadzoną rozmowę w formie notatki służbowej.

II. gdy małoletni doświadcza przemocy psychicznej lub przemocy fizycznej należy:

- a) zadbać o bezpieczeństwo małoletniego, zainicjować działania zmierzające do odseparowania rodzica/opiekuna prawnego stosującego przemoc od małoletniego,
- b) udzielić pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy psychologicznej,
- c) przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi i przekazać im informacje dotyczące konsekwencji prawnych stosowania przemocy wobec małoletniego oraz roli i obowiązków Ośrodka w zakresie zawiadamiania o podejrzeniu

stosowania przemocy sądu rodzinnego i nieletnich oraz organów ścigania (policji, prokuratury),

d) sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie,

III. gdy małoletni doświadcza przemocy, która skutkuje uszczerbkiem na zdrowiu, i/lub zagrożeniem życie należy:

- a) zadbać o bezpieczeństwo małoletniego, zainicjować działania zmierzające do odseparowania rodzica/opiekuna prawnego stosującego przemoc od małoletniego,
- b) zorganizować udzielenie pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy medycznej lub/oraz udzielić mu pomocy psychologicznej,
- c) niezwłocznie powiadomić organy ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- d) sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie, które miało miejsce,
- e) w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa wobec małoletniego - Dyrektor PZWik składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu rodzinnego i nieletnich,
- f) jednocześnie - wraz z wyżej wskazanymi czynnościami – Dyrektor PZWik wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”.

IV. gdy małoletni doświadcza wykorzystywania seksualnego należy:

- a) zadbać o bezpieczeństwo pokrzywdzonego małoletniego, zainicjować działania zmierzające do odseparowania rodzica/opiekuna prawnego stosującego przemoc od małoletniego,
- b) udzielić pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy psychologicznej lub/oraz zorganizować udzielenie mu pomocy medycznej,
- c) niezwłocznie powiadomić organy ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- d) sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie, które miało miejsce,
- e) w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa wobec małoletniego - Dyrektor PZWik składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu rodzinnego i nieletnich,
- f) jednocześnie - wraz z wyżej wskazanymi czynnościami – Dyrektor PZWik wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”.

Plan pomocy małoletniemu

§8

1. Plan pomocy małoletniemu, który jest ofiarą przemocy ma charakter zindywidualizowany i jest przygotowywany w oparciu o konkretną sytuację. Realizowany jest przez personel placówki.
2. Do przykładowych czynności jakie należy podjąć w tym obszarze należą:
 - 1) podjęcie działań mających zapewnić bezpieczeństwo małoletniemu;
 - 2) w szczególnych przypadkach - przeprowadzenie rozmowy interwencyjnej z rodzicem/opiekunem prawnym, która polega na bezpośredniej konfrontacji rodzica/opiekuna z dowodami jednoznacznie świadczącymi o krzywdzeniu małoletniego; ww. rozmowa powinna być przeprowadzona w sytuacji, kiedy wcześniejsze próby współpracy z rodzicem/opiekunem prawnym okazały się nieskuteczne, a zebrane informacje wskazują na zagrożenie bezpieczeństwa małoletniego;
 - 3) rozmowa, o której mowa powyżej podzielona ma być na następujące etapy:
 - a) przedstawienie faktów – informuje się rodzica/opiekuna lub sprawcę krzywdzenia małoletniego o zebranych informacjach w zakresie konkretnego zachowania rodzica/opiekuna i wskazuje ich negatywny skutek dla małoletniego; unika się oskarżeń i obwiniania rodzica/opiekuna,
 - b) przedstawienie rodzicowi/opiekunowi oceny sytuacji z punktu widzenia PZWik; personel przeprowadzający rozmowę nie stawia diagnozy, a jedynie nazywa problemy i kieruje do właściwego miejsca, w którym rodzic/opiekun prawny otrzyma pomoc,
 - c) w przypadku gdy krzywdzenie małoletniego przyjmuje poważne formy i PZWik zamierza powiadomić o tym fakcie inne instytucje (prokuraturę, sąd, policję, zespół interdyscyplinarny, ośrodek pomocy społecznej) -poinformowanie o powyższym rodzica/opiekuna prawnego,
 - 4) objęcie małoletniego pomocą psychologiczno-pedagogiczną w placówce w formie dostosowanej do jego potrzeb, w tym skierowanie do poradni specjalistycznej;
 - 5) poinformowanie rodzica/opiekuna prawnego o możliwości uzyskania pomocy oferowanej przez placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego;
 - 6) powiadomienie sądu rodzinnego o sytuacji małoletniego;
 - 7) objęcie rodziców/opiekunów prawnych pomocą psychologiczno-pedagogiczną w formie porad, konsultacji, warsztatów i szkoleń;
 - 8) jeżeli istnieje taka potrzeba - skierowanie małoletniego do specjalistycznej placówki pomocy małoletnim.

Rozdział IV

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadamianie sądu opiekuńczego

§9

1. W przypadku powzięcia informacji o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, Dyrektor PZWiK składa zawiadomienie do organów ścigania. Zawiadomienie składane jest na podstawie uzyskanych informacji oraz materiałów zebranych przez personel placówki.
2. W przypadku gdy placówka w związku z prowadzoną działalnością weszła w posiadanie informacji o popełnieniu przestępstwa w stosunku do małoletniego, Dyrektor PZWiK jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić o powyższym Prokuraturę lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

Rozdział V

Procedury i osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty” oraz obowiązki PZWiK w tym obszarze

§10

1. Placówka ma obowiązek założenia „Niebieskie Karty” wówczas, gdy poweźmie uzasadnione podejrzenia o stosowaniu wobec małoletniego przemocy domowej. Placówka ma obowiązek dostrzeżenia i zgłoszenia problemu stosowania przemocy domowej wobec małoletniego. Upoważniony przez Dyrektora PZWiK nauczyciel, wychowawca lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego, pedagog wypełnia „Niebieską Kartę - A” wszczynając tym samym procedurę „Niebieskie Karty”.
2. Personel oddelegowany przez Dyrektora PZWiK bierze czynny udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego, który stworzy zintegrowaną strategię pomocy oraz będzie monitorować sytuację małoletniego i rodziny.
3. Przekazanie wypełnionego formularza "Niebieska Karta - A" do Przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni od dnia wszczęcia procedury.
4. Kopia wypełnionego formularza pozostaje w placówce.
5. Zgodnie z § 6 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870) jeżeli osobą doznającą przemocy domowej jest małoletni, formularz

"Niebieska Karta - B" przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu, a w przypadkach, o których mowa w § 5 ust. 3 tj. jeżeli istnieje podejrzenie, że osobami stosującymi przemoc domową wobec małoletniego są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni - osobie najbliższej lub pełnoletniej osobie wskazanej przez małoletniego.

6. Do obowiązków placówki w ramach procedury „Niebieskie Karty” należy:

1) udzielenie kompleksowych informacji o:

- a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą domową,
- b) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową;

2) niezwłoczne zorganizowanie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową;

3) przeprowadzenie rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową, na temat konsekwencji stosowania przemocy domowej oraz poinformowanie tych osób o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;

4) diagnozowanie sytuacji i potrzeb osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową, w tym w szczególności osoby małoletniej;

5) udzielenie kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy małoletnim świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą domową.

Rozdział VI

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu PZWiK do stosowania standardów ochrony małoletnich, zasady przygotowania personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania podejmowanych czynności

§ 11

1. Od osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu placówki do stosowania standardów nie jest wymagana wiedza specjalistyczna, jednakże wymaga się pełnej znajomości przyjętych w PZWiK standardów ochrony małoletnich oraz stosowania ich w praktyce, jak również systematycznego pogłębiania wiedzy z zakresu szeroko pojętej problematyki ochrony małoletnich.

2. W przypadku pedagoga, psychologa wymagana jest podstawowa wiedza z zakresu emocjonalnych symptomów krzywdzenia.
3. Personel powinien zostać przygotowany do stosowania standardów ochrony małoletnich oraz zapoznany z treścią przyjętej w placówce procedury.
4. Osoba wskazana w ust. 1 jest zobowiązana do zapoznania z przyjętymi standardami ochrony małoletnich personelu PZWiK (w wersji pełnej) oraz nadzoru nad zapoznaniem z nimi (w wersji skróconej) małoletnich np. na przeznaczonych temu celowi zajęciach, a ponadto udostępnienia, w miejscach wskazanych w niniejszym dokumencie, treści standardów dla rodziców/opiekunów prawnych oraz małoletnich w celu umożliwienia zaznajomienia się z nimi i ich stosowania.
5. Personel jest zobowiązany zapoznać się ze standardami ochrony małoletnich i potwierdzić ten fakt własnoręcznym podpisem w Wykazie osób zapoznanych ze standardami ochrony małoletnich stanowiącym **załącznik nr 4** do niniejszego dokumentu.

Rozdział VII

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów ochrony małoletnich do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

§ 12

1. PZWiK udostępnia wdrożone standardy ochrony małoletnich w wersji pełnej oraz wersji skróconej przeznaczonej dla małoletnich na swojej stronie internetowej oraz w dzienniku elektronicznym.
2. Standardy Ochrony Małoletnich w wersji pełnej i skróconej są dostępne/wywieszone na tablicy ogłoszeń.
3. Wychowawcy są zobowiązani do zapoznania uczniów/wychowanków z przyjętymi Standardami Ochrony Małoletnich w wersji uproszczonej stanowiącej **załącznik nr 1** (dla uczniów/wychowanków) do niniejszego dokumentu podczas godziny wychowawczej.

Rozdział VIII

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielaniu mu wsparcia

§ 13

1. Osobą odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu jest Dyrektor PZWiK.
2. Personel Placówki wypełnia „Kartę zgłoszenia zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu małoletnich” stanowiącą **załącznik nr 5** do niniejszego dokumentu i niezwłocznie przekazuje ją Dyrektorowi PZWiK.

Rozdział IX

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

§ 14

1. Zdarzenia dotyczące ujawnionych bądź zgłoszonych incydentów lub zdarzeń, które zagrażają dobru małoletniego dokumentowane są na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej. Pisma utrwalone w postaci papierowej sporządzają je osoba opatruje własnoręcznym podpisem. W ramach prowadzonych czynności sporządza się:
 - 1) notatki służbowe;
 - 2) raporty;
 - 3) „Kartę zgłoszenia zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu małoletnich”.
2. Dokumentacja z zakresu ujawnionych i zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego przechowywana jest przez Dyrektora PZWiK lub osobę przez niego wskazaną.

Rozdział X

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone

§ 15

1. Zachowania niedozwolone w relacjach pomiędzy małoletnimi obejmują zjawiska, mające na celu spowodowanie bólu i cierpienia zarówno fizycznego, jak i psychicznego u drugiej osoby, należą do nich np.:
 - 1) **agresja fizyczna**, która obejmuje m.in.:
 - a) bójki pomiędzy małoletnimi,
 - b) uderzanie,
 - c) kopanie,
 - d) policzkowanie,
 - e) opluwanie,
 - f) wszelkie inne działania powodujące fizyczny ból.
 - 2) **agresja słowna**, która obejmuje m.in.:
 - a) używanie wulgarnych słów, gestów i żartów,
 - b) czynienie obraźliwych uwag,
 - c) nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej,
 - d) wykorzystywanie wobec drugiego małoletniego przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

3. **cyberprzemoc**, która obejmuje m.in.:

- a) publikowanie poniżających filmów lub zdjęć w sieci,
- b) publikowanie ośmieszających, wulgarnych komentarzy i postów,
- c) podszywanie się pod inne osoby,
- d) włamanie na czyjeś konto społecznościowe,
- e) prześladowanie, zastraszanie, nękanie za pomocą sieci Internet, telefonu, wiadomości sms itp.

Rozdział XI

Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania małoletniego

§ 16

1. Nauczyciel, wychowawca lub pracownik Placówki będący bezpośrednim świadkiem agresywnego zachowania małoletniego, jest zobowiązany do realizacji następujących czynności:
 - 1) niezwłocznego podjęcia reakcji słownej na zaistniałą sytuację;
 - 2) w przypadku pracownika obsługi placówki – wezwania pomocy (pedagoga, psychologa, wychowawcy lub innego nauczyciela);
 - 3) odizolowania od grupy zachowującego się agresywnie małoletniego z zachowaniem bezpieczeństwa własnej osoby;
 - 4) udzielenia niezbędnej pomocy pokrzywdzonemu małoletniemu;
 - 5) zapewnienia bezpieczeństwa pozostałym małoletnim;
 - 6) w toku dalszych czynności - ustalenia przez nauczyciela, psychologa, pedagoga, przyczyny agresji oraz przeprowadzenia rozmowy wyjaśniającej ze stronami konfliktu;
 - 7) poinformowania Dyrektora PZWiK o zdarzeniu;
2. Wychowawca informuje rodziców/opiekunów prawnych agresywnego małoletniego o zdarzeniu oraz zaleca przeprowadzenie przez nich rozmowy z małoletnim obejmującej obszar agresywnego zachowania w placówce.
3. W sytuacji, kiedy nie ma możliwości opanowania agresywnego zachowania małoletniego przez personel PZWiK, Dyrektor może zdecydować o wezwaniu policji w celu podjęcia interwencji, która zapewni bezpieczeństwo innym małoletnim i personelowi placówki.
4. W przypadku braku poprawy w zachowaniu małoletniego, wychowawca kieruje pisemną prośbę o zgłoszenie się rodzica/opiekuna prawnego do placówki. Czynność ta może być wykonana za pomocą dziennika elektronicznego. W trakcie spotkania z rodzicem/opiekunem prawnym, wychowawca wykonuje następujące czynności:

- 1) przeprowadza rozmowę z rodzicem/opiekunem prawnym w celu otrzymania dodatkowych informacji na temat małoletniego, w szczególności porusza obszary dotyczące rozwoju emocjonalnego, społecznego, intelektualnego oraz kulturalnego małoletniego;
- 2) na jego wniosek - rozmowę z rodzicem/opiekunem prawnym przeprowadza pedagog, który poddaje analizie stan psychofizyczny małoletniego, definiuje przyczyny występujących zaburzeń oraz zaleca wdrożenie przez rodziców/opiekunów prawnych odpowiednich metod wychowawczych;
- 3) w przypadku braku zmiany zachowania małoletniego, pedagog w obecności rodziców/opiekunów prawnych przeprowadza z nim rozmowę.

Rozdział XII

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

§ 17

1. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet powinny być obwarowane następującymi warunkami:
 - 1) małoletni powinien być uświadamiany, zarówno w PZWiK, jak i przez rodziców/opiekunów prawnych, w zakresie cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania swojej prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także podejmowanych przez siebie działań w Internecie; obszar ten obejmuje:
 - a) lajkowanie określonych stron,
 - b) korzystanie z aplikacji randkowych, na których może spotkać dorosłych oraz innych małoletnich,
 - c) obserwowanie określonych stron lub osób w mediach społecznościowych,
 - d) niewłaściwe ustawienia prywatności posiadanych kont;
 - 2) małoletni powinien być świadomy z jakimi skutkami wiąże się hejt w Internecie.
 - 3) małoletni nie powinien ufać osobom poznanym za pośrednictwem Internetu;
 - 4) małoletni nie powinien spotykać się z osobami poznanymi przez Internet;
 - 5) małoletni powinien niezwłocznie poinformować rodziców/opiekunów prawnych o każdej propozycji spotkania otrzymanej od nieznanych osób w Internecie;
 - 6) małoletni nie powinien przekazywać swoich danych osobowych nieznanim osobom w Internecie;
 - 7) komunikatory internetowe używane przez małoletniego powinny służyć mu jedynie do kontaktów ze znajomymi;

Rozdział XIII

Procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

§ 18

1. Małoletni mają możliwość samodzielnego korzystania z urządzeń zapewniających dostęp do Internetu.
2. W przypadku gdy sieć Internet udostępniona do użytkowania małoletnim posiadała zainstalowane i aktualizowane oprogramowanie:
 - 1) filtrujące treści internetowe;
 - 2) monitorujące korzystanie ze stron www;
 - 3) antywirusowe;
 - 4) antyspamowe;
 - 5) firewall.
3. W przypadku zaistnienia sytuacji zagrażającej małoletniemu, pedagog, psycholog, wychowawca lub inna osoba posiadająca upoważnienie Dyrektora PZWiK, przeprowadza rozmowę z ustalonym małoletnim na temat bezpieczeństwa w Internecie. Niedopuszczalne jest ukrywanie zachowania małoletnich, noszące znamiona czynu zabronionego.
4. W przypadku, gdy występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa małoletniego w Internecie lub jest on wykorzystywany bądź krzywdzony za pośrednictwem sieci należy podjąć niezwłoczne działania mające na celu jego dobro.

Rozdział XIV

Ochrona danych osobowych i wizerunku małoletniego

§ 19

1. W PZWiK, dane osobowe małoletnich są chronione na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016, s. 1, sprost: Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, s. 2), ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1781 ze zm.) oraz innych przepisów szczególnych dotyczących przetwarzania danych osobowych.
2. Dyrektor placówki zgodnie z przyjętą w placówce Polityką ochrony danych osobowych:
 - 1) upoważnia personel PZWiK do przetwarzania danych osobowych;
 - 2) odbiera od personelu PZWiK oświadczenia o zachowaniu tajemnicy danych osobowych;
 - 3) zapewnia personelowi PZWiK dostęp do szkoleń z ochrony danych osobowych.

3. Personel PZWiK przetwarza dane osobowe małoletnich na podstawie przepisów prawa wskazanych w ust. 1 oraz zgodnie z zasadami opisanymi w Polityce ochrony danych osobowych.

§ 20

1. Dyrektor PZWiK zapewnia ochronę wizerunku małoletniego.
2. Wizerunek małoletniego podlega ochronie na podstawie:
 - 1) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, s.1 ze zm.) zwanego dalej RODO, ponieważ zgodnie z art. 4 pkt 1 stanowi dane osobowe;
 - 2) ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. kodeks cywilny (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1610 ze zm.);
 - 3) ustawy z dnia z dnia 4 lutego 1994 r o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tj. Dz.U. z 2022 r. poz. 2509).
3. Placówka powinna dysponować zgodą rodziców/opiekunów prawnych na przetwarzanie danych małoletniego w zakresie wizerunku, o której jest mowa w art. 7 RODO.
4. Rozpowszechnianie wizerunku małoletniego wymaga zgody rodziców/opiekunów prawnych - zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 2509). Jeżeli rodzice/opiekunowie prawni małoletniego nie wyrazili zgody na utrwalanie jego wizerunku, personel PZWiK ma obowiązek respektowania ich decyzji, i w taki sposób rejestrowania wydarzenia lub uroczystości, aby na wykonywanych zdjęciach/relacjach audio-video nie utrwaląc wizerunku małoletniego.
5. Zgoda na rozpowszechnianie wizerunku małoletniego, o której mowa w ust. 4 nie jest wymagana w sytuacji, w której wystąpią okoliczności, o których mowa w art. 81 ust. 2 pkt 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, zgodnie z którym *„Zezwolenia nie wymaga rozpowszechnianie wizerunku osoby stanowiącej jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza”*.
6. Zgoda na rozpowszechnianie wizerunku powinna zawierać informacje gdzie wizerunek małoletniego będzie publikowany (np. na stronie internetowej) i w jakim celu wykorzystywany (np. w celu promowania działalności PZWiK lub organizowanych przez nią wydarzeń i innych przedsięwzięć).
7. Zabronione jest utrwalanie i wykorzystywanie wizerunku małoletnich przez personel PZWiK dla celów prywatnych lub zawodowych.
8. Zabronione jest umożliwianie przedstawicielom mediów utrwalania na terenie PZWiK wizerunku małoletnich (np. w formie zdjęć, materiałów audio-video) bez pisemnej zgody ich

rodziców/opiekunów prawnych. W celu jej uzyskania, personel PZWik kontaktuje się bezpośrednio z rodzicami/opiekunami prawnymi ustalając szczegóły sprawy. Zabronione jest przekazywanie przez personel PZWik dla przedstawiciela/przedstawicieli mediów danych kontaktowych rodziców/opiekunów prawnych małoletnich, których wizerunki mają być utrwalone bez ich wiedzy i zgody.

9. Dyrektor placówki przed każdym wydarzeniem lub uroczystością z udziałem osób z zewnątrz, w tym rodziców/opiekunów prawnych informuje, że wykonane zdjęcia lub nagrania audio-video z udziałem innych małoletnich nie mogą być publikowane przez rodziców/opiekunów prawnych na prywatnych portalach/serwisach społecznościowych, chyba że rodzice/opiekunowie prawni małoletnich, których wizerunki zostały zarejestrowane wyrażą na to zgodę.

Rozdział XV

Procedura weryfikacji przyszłego personelu

§ 21

1. Obowiązek przedłożenia informacji - zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego

- 1) Dyrektor placówki na podstawie art. 21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochrony małoletnich (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.) - przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi – odbiera od ww. osoby informację - zaświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego; osoba mająca wykonywać ww. zadania jest zobowiązana do przedłożenia przyszłemu pracodawcy ww. informacji z Krajowego Rejestru Karnego;
- 2) osoba, z którą ma być nawiązany stosunek pracy lub która ma być dopuszczona do działalności, o której mowa w pkt. 1, posiadająca obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska, ponadto przedkłada pracodawcy informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi;
- 3) osoba, z którą ma być nawiązany stosunek pracy lub która ma być dopuszczona do działalności, o której mowa w pkt. 1, składa pracodawcy oświadczenie o państwie lub

- państwach, w których zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa, oraz jednocześnie przedkłada informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla ww. celów;
- 4) w przypadku gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w pkt. 3 i 4, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, osoba, z którą ma być nawiązany stosunek pracy lub która ma być dopuszczona do działalności, o której mowa w pkt. 1, składa pracodawcy oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi;
 - 5) osoba składająca oświadczenie, o którym mowa w pkt. 3 i 4 jest obowiązana do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „*Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia*”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia;
 - 6) informacje oraz oświadczenia, o których mowa w pkt. 1-5, Dyrektor PZWiK załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi;
 - 7) wykonanie obowiązków, o których mowa w pkt. 1–5, nie jest wymagane przed dopuszczeniem do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, członka rodziny małoletniego, lub osoby znanej osobiście rodzicowi małoletniego albo przedstawicielowi ustawowemu małoletniego, gdy jest ona wykonywana w stosunku do

małoletniego dziecka, którego rodzic albo przedstawiciel ustawowy są dopuszczającymi do działalności; przez członka rodziny, o którym mowa powyżej, należy rozumieć osobę spokrewnioną albo osobę niespokrewnioną, pozostającą w faktycznym związku oraz wspólnie zamieszkującą i gospodarującą;

2. Weryfikacja w Rejestrze Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym oraz Centralnym Rejestrze Orzeczeń Dyscyplinarnych

- 1) Dyrektor PZWIK, na podstawie art. 21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochrony małoletnich (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.) - przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi – uzyskuje informacje, czy dane takiej osoby są zamieszczone w Rejestrze Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym – Rejestr z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze;
- 2) informacje, o których mowa w pkt.1, Dyrektor PZWIK utrzuwa w formie wydruku i załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi;
- 3) wykonanie obowiązków, o których mowa w pkt. 1, nie jest wymagane przed dopuszczeniem do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, członka rodziny małoletniego, lub osoby znanej osobiście rodzicowi małoletniego albo przedstawicielowi ustawowemu małoletniego, gdy jest ona wykonywana w stosunku do małoletniego dziecka, którego rodzic albo przedstawiciel ustawowy są dopuszczającymi do działalności, przez członka rodziny, o którym mowa powyżej, należy rozumieć osobę spokrewnioną albo osobę niespokrewnioną, pozostającą w faktycznym związku oraz wspólnie zamieszkującą i gospodarującą.
- 4) Dyrektorowi PZWIK, na podstawie art. 85x ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.) w stosunku do osoby ubiegającej się o zatrudnienie na stanowisku nauczyciela/wychowawcy oraz zatrudnionych w Placówce

- przysługuje prawo do uzyskania informacji z Centralnego Rejestru Orzeczeń Dyscyplinarnych prowadzonego przez Ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania;
- 5) Dyrektor PZWiK składa wniosek o udzielenie informacji z rejestru, o którym mowa w pkt. 4 jeżeli:
- a) ustalił za pomocą narzędzia informatycznego udostępnionego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, że numer PESEL nauczyciela/wychowawcy lub osoby ubiegającej się o zatrudnienie na stanowisku nauczyciela/wychowawcy znajduje się w rejestrze,
 - b) nauczyciel/wychowawca lub osoba ubiegająca się o zatrudnienie na stanowisku nauczyciela/wychowawcy nie posiada numeru PESEL.

Rozdział XVI

Monitoring stosowania procedur - standardy ochrony małoletnich oraz zasady ich przeglądu i aktualizacji

§22

1. Przeprowadzanie skutecznego monitoringu w zakresie realizacji procedur związanych ze standardami ochrony małoletnich, ich przeglądu i aktualizacji jest istotnym zadaniem Placówki.
2. **Osobą odpowiedzialną w PZWiK za realizację procedury określonej w standardach ochrony małoletnich jest Dyrektor PZWiK.**
3. **Dyrektor placówki** monitoruje realizację przyjętych procedur standardów ochrony małoletnich, proponuje w nich zmiany oraz reaguje na sygnały o ich naruszeniu. Jest odpowiedzialny za prowadzenie Rejestru zgłoszeń zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu małoletnich stanowiącego **załącznik nr 6** do niniejszego dokumentu.
4. **Dyrektor placówki** przeprowadza wśród personelu, raz na 2 lata, ankietę monitorującą poziom realizacji standardów w PZWiK. Ankieta stanowi **załącznik nr 3** do niniejszego dokumentu.
5. Przeprowadzenie ankiety ma na celu zebranie od personelu informacji w zakresie niezbędnym do aktualizacji przyjętych procedur standardów ochrony małoletnich w oparciu o ich stosowanie w praktyce i pojawiające się w związku z tym potrzeby ich uzupełnienia lub wprowadzenia istotnych zmian, a ponadto wskazanie ewentualnych naruszeń procedur.
6. Aktualizacja i ocena standardów ochrony małoletnich odbywa się nie rzadziej niż raz na 2 lata i jest realizowana przez **Dyrektora PZWiK** oraz dokumentowana za pomocą notatki.

Rozdział XVII

Przepisy końcowe

1. Standardy ochrony małoletnich wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Rozdział XVIII

Wykaz załączników

Załącznik nr 1 – Standardy Ochrony Małoletnich - wersja skrócona (dla uczniów i wychowanków).

Załącznik nr 2 – Standardy Ochrony Małoletnich - wersja skrócona

Załącznik nr 3 – Ankieta dotycząca ochrony małoletnich w PZWik.

Załącznik nr 4 – Wykaz osób zapoznanych ze standardami ochrony małoletnich.

Załącznik nr 5 - Karta zgłoszenia zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu małoletnich.

Załącznik nr 6 - Rejestr zgłoszeń zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu małoletnich.